

"...

II- İTİRAZIN GEREKÇESİ :

İtiraz yoluna başvuran Danıştay 12. Dairesinin gerekçesi :

"..... tarafından Maliye Bakanlığına karşı açılan, müvekkiline sağlanan nakdi ve aynı menfaatların yıllık miktarlarının onikide birinin gayri safi miktarının 20.000 lirayı aşan kısmın 6183 sayılı Yasa hükümlerine göre ve 1975 yılı Bütçe kanununun 35/B maddesi uyarınca geri istemesi yolundaki işlemin iptali isteği ile açılan dava yürütmenin durdurulması isteği ile incelendi :

Davacı toplu sözleşme ile çalışmakta olduğu Türk Hava Yollarının dava konusu işleme dayanak olan 1975 yılı Bütçe Kanununun 35-B bendi kapsamında olmadığını ileri sürmekte ise de 6623 sayılı Türk Hava Yolları Anonim Ortaklığı Kanununun 4. maddesi uyarınca Hazine tarafından karşılanan hisse senetlerinin %90,2 sinin halen Hazineye, % 1.67 sinin PTT ye ve % 0. 17 sinin TCDD ye ait olması karşısında bir kamu iktisadi teşebbüsü olduğu saptanan Türk Hava Yolları Anonim Ortaklığının anılan madde kapsamında olduğunu kabul zorunluğu bulunmaktadır.

1975 yılı Bütçe Kanununun 35/B bendi "genel bütçe dahil daireler, katma bütçeli idareler, döner sermayeli kuruluşlar, belediyeler, özel idareler, kamu iktisadi teşebbüslerinde (sermayenin yarısından fazlası yukarıda sayılan kuruluşlara ait olanlar dahil) özel ve toplu sözleşmelerle istihdam olunan personele ödenecek ücretler ile sağlanan nakdi ve aynı menfaatların yıllık tutarının onikide birinin gayri safi miktarı 20.000 lirayı geçemez.

Aynı menfaatlar, sözleşmeler itibariye, Maliye Bakanlığınca görevlendirilecek üç kişilik bir kurul tarafından değerlendirilir. Limiti aşan sözleşmelerin yeniden düzenlenmesi mümkün olmadığı takdirde, limiti aşan kısım gelir bütçesinde açılacak özel bir tertibe gelir kaydolunmak üzere Hazineye yatırılır. Bu madde hükümlerine uyulmaması halinde 6183 sayılı Kanun hükümlerine göre takibat yapılır." şeklindedir.

Davacı değinilen bendin Anayasanın 64, 92, 93, 94 ve 126. maddelerine aykırı olduğunu ileri sürerek iptali için Anayasa Mahkemesine gönderilmesini istemiş olduğundan Anayasanın 151. maddesi gereğince işin gereği görüşüldü.

Anayasa'nın değişik 64. maddesi Türkiye Büyük Millet Meclisinin (Kanun koymak değiştirmek ve kaldırmak) işi ile (Devletin bütçe ve kesin hesap kanun tasarılarını görüşmek ve kabul etmek) işlerini ayrı ayrı belirtmiştir. Bütçe Kanununu öteki kanunlardan ayrı tutan Anayasa ilkesi karşısında 1975 Bütçe Kanununun 35/B maddesinin ayrı bir kanun hükmüne konu olabileceği kuşkusuz olduğundan maddenin, Anayasa'nın 64. maddesine aykırı olduğu sonucuna varılmaktadır.

Yine Anayasa'nın 92, 93 ve 94 maddeleri kanunların görüşülmesi ve kabulü ile bütçenin görüşülmesi ve kabulü arasında gerek meclislerin görüşme sıraları ve gerekse Cumhurbaşkanı'nın yayın görevi yönünden farklı bir uygulama göstermektedir.

Bu nedenle kanun ile düzenlenecek bir hususun Bütçe Kanunu ile düzenlenmesi de 1975 yılı Bütçe Kanununun 35/B maddesinin Anayasaya aykırı olduğu sonucunu doğurmaktadır.

Esas Sayısı:1978/42
Karar Sayısı:1978/56

Anayasa'nın 126. maddesinin 3. fıkrasının son cümlesinde "Bütçe kanununa bütçe ile ilgili hükümler dışında hiçbir hüküm konulamaz." hükmü yer almıştır. Bütçe ile hükümler ile malî hükümleri birbirinden ayrı tutmak gerekmektedir. Aksi hal bir kanun konusu olabilecek gider ve gelir ile ilgili hükümlerin bütçe kanununda yer alması sonucunu doğurabilecektir. Oysa 126. maddedeki kuralın tek amacının Bütçe Kanunlarını kendi yapısına yabancı hükümlerden ayıklamak, gerçek anlamda bütçe kavramı dışında kalan konulara Bütçe Kanunlarında yer vermemek olduğu kuşkusuzdur.

Nitekim 1976 yılı Bütçe Kanununun aynı nitelikteki 12. maddesinin Anayasaya aykırı olduğu iddiası incelendikten sonra Anayasa Mahkemesinin E. 1976/34, K. 1976/52 ve 9/12/1976 günlü kararında da aynı görüş kabul edilmiştir.

Yukarıda belirtilen nedenlerle 1975 yılı Bütçe Kanununun 35. maddesinin B bendinin, Anayasa'nın 64, 92, 93, 94, ve 126. maddelerine aykırı olduğu kanısına varıldığından, Anayasa'nın 151. maddesi uyarınca dosyadaki dava dilekçesi ve savunma dilekçesinin bir örneğinin Anayasa Mahkemesine gönderilmesine ve Anayasa Mahkemesince bu konuda bir karar verilinceye kadar bakılan davanın bekletilmesine 25/4/1978 gününde oybirliğiyle karar verildi." biçimindedir."